ملیشه کډوال ځوروي

Author: Shoib Safi

هزاره وسله وال کسان د بامیانو ولایت ته د پښتنو او تاجک بی ځایه شویو کډوالو د راتګ مخه نیسي.

د جوګره له کلي څخه یو تن کډوال محمد عباس وايي د دی امکانات لږ دي چی دی به په نژدی موده کی کور ته ولاړ شي.

هغه وویل د حزب وحدت وسله والو کسانو زموږ کورونه وران کړل، یوازی پنځه کورونه پاتی وو چی هغه هم دوی په امنیتي پوستو بدل کړل.

د جوګری او نورو نژدی تاجکو او پښتني سیمو اوسیدونکي چی شمیر يي ۳۵۰۰ کورونیو ته رسیږي د طالبانو تر نسکوریدو وروسته د دی اندیښنی له امله له سیمی ووتل چی هزاره جنګیالي چی پخوا د طالبانو له خوا په نښه شوي وو، سیمی ته به راستانه شي او غچ به واخلي.

د دوی په ویرو خلک په جوګره کی هله وپوهیدل چی کلی د حزب وحدت د ملیشه وسله والو کسانو له خوا چی د هزاره ګانو سیاسي ګوند دی په کنډوالی بدل شو. دا د بامیانو د ولایت د ۱۳ کلیو څخه یو دی چی هستوګني یي تاجکان دي. د بامیانو ولایت چی د افغانستان په زړه کی پروت دی د حکومت د ۲۰۰۲ کال د شمیر پر بنسټ ۳۵۰۰۰۰ نفوس لري. په دوی کی هزاره، تاجک او پښتانه توکمي بالترتیب سره د نفوسو په سلو کی ۷۸، ۲۰ او دوه برخی جوړوي.

د بامیانو د ولایت په مختلفو ولسوالیو کی د وسله والو کسانو مکرر حضور اوسیدونکیو او ستنیدونکیو کډوالو ته ټکان ورکړی او دوی والیانو او د حزب وحدت مشرانو ته شکایت کړی. دوی وايي جنګیالي دوی ویروي او ځوروي او دغه شان خلکو ته درناوی نه کوي.

د داوتي کلي یو اوسیدونکی خواجه محمد وايي: د خصومت او دښمنۍ یو له لاملو څخه مذهبي توپیرونه دي ځکه چی تاجکان سوني مسلمانان دي. په ځنیو مواردو کی خو لا هغوی زموږ پر مذهبي مشرانو خاندي او موږ ورته هیڅ هم ویلی نه شو.

ډیر ځل پخوا لا لږکي د حزب وحدت د وسله والو کسانو د غچ سره مخامخ شوي دي. د ۱۹۹۸ او ۲۰۰۱ لومړي کال تر منځ هزاره جنګیالیو دوه پلا وکولی شو د لنډی مودی له پاره له طالبانو څخه د سیمی کنترول تر لاسه کړي چی په دغه موده کی تاجکان او پښتانه په نښه شوي وو.

د بامیانو والي محمد رحیم علي یار وویل: په ۱۹۹۸ کال کی مخکی له دی چی طالبان دا سیمه ونیسي بیلا بیلو توکمو سره په سوله ایيزه فضا کی ژوند کاوه او ادعا یي وکړه چی ستونځی هغه مهال رامنځ ته شوی چی د هزاره ګانو تهدید او ځورونه پیل شوه ځکه چی عقیدی او ملیت یي توپیر درلود.

د تاوتریخوالي سره سره د کډوالو له پاره د ملګرو ملتونو عالي کمیشنري له بی ځایه شویو خلکو سره مرسته کوي چی خپلو کورونو ته بیرته ستانه شي. د دغی اداری ویاند ناصر فرناندیز وویل: د بامیانو ولایت ته ټول ټال ۱٤۰۰کورنۍ چی ٦۷۰۰ کسان کیږي له ایران او پاکستان څخه ستانه شوي دي.

هغه ستونځی چی ملیشه کسان رامنځ ته کوي د طالبانو د ورانیو سره د پرتلی وړ نه دي. چی کډوال د شهیدان ولسوالۍ ته راستانه شول نو ویي موندل چی کورونه، ښوونځي ، طبي آسانتیاوی او جوماتونه ټول سیزل شوي وو. یوه سیمه ایيز استازي احمد بیګ وویل : موږ د ټولو کلیو له پاره ایکي یو ښوونځی لرو اد درملنی له پاره آن یو کلینیک هم نه شته.

نړیوالو مرستندویه موسسو د ۵۰۰ کورونو په جوړولو کی له خلکو سره مرسته کړی

او داسی پلانونه دي چی ۵۰۰ کورونه نور هم جوړ کړي. د دی له پاره چی اقتصاد بیا راژوندی کړي ۳۰۰۰ پسونه پر دهقانانو ویشل شوي دي او د سیمه ایيز بازار د بیا جوړونی کار پیل شوی دی.

ځنيو راستانه شويو خلکو ژمنه کړی چی له طالبانو څخه به غچ اخلي ځکه چی د دوی په لاسو ځوريدلي دي. د قرغنتو د ولسوال[illegible] د سبزه له کلي څخه محمد علي وويل: طالبانو زموږ سیمی ته اور ورته کړ. موږ اړ شو چی په غرونو کی مغارو ته ولاړ شو او زموږ ماشومان د سړی هوا له امله مړه شول. که هر وخت مو وکولی شو موږ به غچ واخلو.

Location: Pakistan
Iraqi Kurdistan
Iran
افغانستان
Topic: Bamyan Special

Source URL: https://iwpr.net/ps/global-voices/%D9%85%D9%84%D9%8A%D8%B4%D9%87-%DA%A9%DA%89%D9%88%D8%A7%D9%84-%DA%81%D9%88%D8%B1%D9%88%D9%8A